

PRZEWODNIK KĄPIELOWY

DWUTYGODNIK ILUSTROWANY

wydawany w porze kąpielowej przez Polskie Towarzystwo Balneologiczne w celu reklamowania i popierania rozwoju zdrojowisk i uzdrowisk krajowych.

Redaguje Komitet. — Redaktor: Dr. ZYGMUNT WĄSOWICZ.

Redakcyja i administracyja:

Kraków, Rynek główny L. 9. — Telefon Nr. 405.

Rękopisów nie zwraca się.

OGŁOSZENIA:

za 1 wiersz petitem lub jego miejsce 30 hal.

Adresy lekarskie 1 K. 50 h. jednorazowo.

Przewodnik kąpielowy rozsyłany jest bezpłatnie P. T. Lekarzom w Galicyi, W. Ks. Poznańskiem i Królestwie Polskiem, czytelniom publicznym, kawiarniom, cukierniom, restauracyom, hotelom i wkladanym bywa do przedziałów I. i II. klasy pociągów osobowych i pospiesznych na głównych liniach kolejowych.

W prenumeracie kosztuje *Przewodnik kąpielowy* 6 Kor. za rocznik.

Przegląd najważniejszych chorób przewlekłych, nadających się do leczenia w polskich zdrojowiskach i uzdrowiskach.

Choroby	Nadają się do leczenia w zdrojowiskach i uzdrowiskach	Choroby	Nadają się do leczenia w zdrojowiskach i uzdrowiskach
Choroby serca i naczynia krążenia	Ciechocinek, Iwonicz, Jaworze, Krynica, Morszyn, Ojców, Rymanów, Szczawnica, Truskawiec.	Nerwice ogólne i przewlekłe choroby nerwowe z tłem anatomicznym	Bystra, Ciechocinek, Czarniecka Góra, Grodzisk, Jaśkowice, Jaworze, Kisielka, Kosów, Krynica, Lubień, Maryówka, Morszyn, Nałęczów, Nowe Miasto, Ojców, Otwock, Sławuta, Solec, Szczawnica, Truskawiec, Zakopane, Żegiestów.
Choroby nosa, gardła, krtani, płuc i opłucnej	Birsztany, Bystra, Iwonicz, Jaśkowice, Jaworze, Kamionka, Kosów, Nałęczów, Nowe Miasto, Ojców, Otwock, Rabka, Sławuta, Szczawnica, Truskawiec, Wysowa, Zakopane.	Choroby kości, mięśni i stawów, także na tle gruźliczym	Birsztany, Busko, Ciechocinek, Druskieniki, Iwonicz, Krynica, Krzeszowice, Lubień, Morszyn, Rabka, Rymanów, Solec, Swożowice, Truskawiec.
Choroby żołądka	Druskieniki, Krynica, Rymanów, Szczawnica, Żegiestów.	Choroby przemiany materii, jak otyłość, moczówka cukrowa, dna i t. d.	Birsztany, Busko, Czarniecka Góra, Krynica, Morszyn, Nałęczów, Ojców, Otwock, Rymanów, Solec, Szczawnica, Truskawiec, Żegiestów.
Choroby jelit	Birsztany, Druskieniki, Kamionka, Kosów, Krynica, Morszyn, Nałęczów, Truskawiec, Rymanów, Żegiestów, Szczawnica.	Choroby krwi	Bystra, Jaworze, Krynica, Morszyn, Nałęczów, Ojców, Sławuta, Szczawnica, Truskawiec, Wysowa, Zakopane, Żegiestów.
Choroby wątroby i dróg żółciowych	Ciechocinek, Iwonicz, Morszyn, Szczawnica, Truskawiec.	Zoły — przymiot	Birsztany, Busko, Ciechocinek, Druskieniki, Iwonicz, Lubień, Morszyn, Rabka, Rymanów, Solec, Swożowice, Truskawiec.
Choroby śledziony	Iwonicz, Krynica, Szczawnica, Zakopane, Żegiestów.	Choroby skóry	Ciechocinek, Birsztany, Iwonicz, Lubień, Rabka, Rymanów, Solec, Swożowice, Truskawiec.
Choroby nerek i pęcherza	Ciechocinek, Druskieniki, Krynica, Nałęczów, Rymanów, Szczawnica, Truskawiec.	Zatrucia morfinowe, wyskokowe, nikotynowe i rtęciowe	Grodzisk, Kisielka, Maryówka, Nowe Miasto, Solec, Swożowice, Zakopane.
Choroby kobiece	Birsztany, Busko, Ciechocinek, Czarniecka Góra, Druskieniki, Iwonicz, Jaworze, Krynica, Lubień, Maryówka, Morszyn, Nałęczów, Rabka, Rymanów, Solec, Swożowice, Truskawiec, Żegiestów.		

ANTONI WAKULSKI dawniej KAZIMIERZ BAUM
w Krakowie, ulica Floryańska 18

SKŁAD PAPIERU I GALANTERYI
poleca wielki wybór **pamiątek z Krakowa**, kart z widokami oraz wielki wybór wyrobów skórkowych. **Karty do gry** we wszystkich rodzajach. **Ceny bardzo niskie.**

DR. JAN REGIEC.

O działaniu wód Rymanowskich na skazę moczanową i niektóre choroby przewodu pokarmowego.

(Ciąg dalszy).

Jakie jest teoretyczne uzasadnienie leczniczego działania wód w skazie moczanowej?

Pod tym względem badania nie wydały dotąd całkiem pewnych wyników — przynajmniej co do niektórych szczegółów. To jednak, co wiemy, przemawia stanowczo najsilniej za szczawami alkaliczno-słonymi, jakimi właśnie są wody rymanowskie.

Pfeiffer wykazał, że kwas moczowy na sączku polewany normalnym, kwaśnym moczem przybiera na ciężarze, a więc wcale się nie rozpuszcza. Jeżeli jednak do tego samego doświadczenia użyjemy moczu człowieka, który pije jedną z wyżej wspomnianych wód, to okazuje się, że kwasu moczowego na sączku ubywa, że zatem mocznik nabrał własności rozpuszczających kwas moczowy. Dzieje się to w ten sposób, że kwas moczowy zamienia się na sól sodową kwaśną, która, według Pfeiffera, z zawartym w moczu fosforanem sodowym tworzy sól podwójną, w wodzie rozpuszczalną. Idzie zatem o to, aby sokom ustroju ludzkiego dostarczyć warunków do utworzenia się właśnie tego związku kwasu moczowego, zdolnego w stanie rozpuszczalnym do wydalenia z ustroju. Jeżeli się zważy, że przeważna część dwuwęglanu sodowego już w żołądku ulega rozkładowi wskutek działania wolnych kwasów i przeważnie w postaci chlorku i mlekianu sodowego dostaje się do limfy i krwi, gdzie znowu ulega dalszym, dotąd nie znanym dokładnie przemianom, to niesłusznem ze stanowiska teoretycznego jest zdanie tych, którzy głównie wodom, zawierającym węglan sodowy, względnie litowy, działalność leczniczą w skazie moczanowej przypisują.

Do wytwarzania się bowiem wymienionych wyżej soli kwasu moczowego wystarczają równie dobrze czy-

ste solanki, jak i solanki alkaliczne. Siarkan sodowy, cechujący solanki alkaliczno-glauberskie, nie odgrywa w tej sprawie żadnej roli. Jako sól trudno ulegająca wessaniu, przechodzi przez przewód pokarmowy w znacznej części, drażniąc błonę śluzową jelita grubego i sprawiając częste wypróżnienia. O ile zaś ulega wessaniu, we krwi nie doznaje, zdaje się, żadnej przemiany. Okazuje się tedy, że chlorek sodu, najłatwiej wessalny, najsilniej moczopędnie działający, w połączeniu z dwuwęglanem sodowym, nadającym wodzie mineralnej wraz z wolnym CO_2 smak przyjemny, a więc główne składniki szczaw słono-alkalicznych, są składnikami w leczeniu dny jedynie skutecznymi. Zawartość jednak chlorku sodu nie powinna zbyt oddalać się od t. zw. fizyologicznej; według Noordena wynosić powinna od 0.5—1.2% (najwyżej).

Według bardzo ścisłych badań Posnera, Lehmana, a zwłaszcza Noordena, dokonanych w najnowszych czasach, wielką rolę w nadaniu sokom ustroju ludzkiego wyżej wymienionych własności odgrywają ziemie alkaliczne, a mianowicie węglan wapniowy i magnowy.

Nie mogę tu rozwijać wywodów tych badaczy, które dotyczą zmian chemicznych w sokach ustroju pod wpływem soli wapna i magnu zachodzących, ale muszę podnieść przy tej sposobności rzecz następującą. W ostatnich czasach, w miarę rozszerzania się znajomości objawów chorobowych na tle skazy moczanowej, pojawia się coraz to więcej broszur i artykułów w czasopismach lekarskich, zachwalających tę lub ową wodę mineralną, jako „wyłączne lekarstwo w tej chorobie“. Celują oczywiście pod tym względem Niemcy. Jedni przypisują tę osobiwą skuteczność zachwalanej przez siebie wody zawartości związków litu — zawsze bardzo nieznacznej — drudzy wielkiej ilości CO_2 — często sztucznie dodawanego — a są i tacy, którzy zalecają jako specyfik w dnie wodę francuskbą słabo alkaliczną ze źródła Natalii, bo — zawiera najmniej ze wszystkich tego rodzaju wód mineralnych węglanu wapnia! (Dr. Kolbl: Gicht und seine Behandlung). Na poparcie tego twier-

MARKOR.

CZARODZIEJKA.

W pewnem państwie rządził król znany powszechnie pod nazwą Tyra na. Drżały przed nim ościenne narody, rycerstwo z lękiem patrzyło na gród, w którym mieszkał; dotąd, nie znalazł się żaden człowiek na tyle odważny, aby stanąć przed obliczem groźnego Tyrana i oko w oko spojrzeć w jego zasepioną twarz, oczy dziwnym blaskiem nacechowane. Wzrok jego była to broń obosieczna; najlepsza stal, najpewniejsze narzędzie zemsty ustępować musiało sile jednego rzutu oka.

W państwie Tyrana nieznana była wszelka nadcodzienna wyższość. Oznak nie rozdawano nikomu, honory i ordery uważał groźny władca za zabawkę dobrą dla dzieci, był poniekąd filozofem nie tylko z nazwy, lecz i z czynów. Gardził tłumem pochlebców znanych na innych dworach. Kobiety bały się go jak ognia i bladły na widok jego oblicza... żadna z nich, najśmielsza i najpewniejsza siebie nie próbowała zwrócić na się uwagi potężnego Tyrana, choćby na chwilę tylko jedną, wiedząc z góry, że wszelkie zabiegi spełzłyby na niczem...

Nie kępomany żadnem uczuciem ziemskim, mądrym lub podłym, rządził a jego absolutna władza w zachwyt wprawiała najodleglejsze nawet od jego państwa

narody. Ministrów nie ustanawiał, ceremonii dworskich zaniechał, doradców prawnych i nieprawnych nie miał, nieliczny dwór, który go otaczał, składał się zaledwie z kilku osób... Żył więc Tyran tak, jak sam chciał. Mocnymi rękoma trzymał niepodzielną ster rządów, trzęśli się zatrwożeni poddani, szlachta i przedniejsze rycerstwo, wiedząc jak małą odgrywają rolę, siedzieli cicho, urzędnicza kasta spełniała z gorliwością obowiązki swego stanu i żadnemu z nich nie było znanem (prócz z gazet) słowo: „defraudacya“. Król Tyran był uosobioną prawością i nie dopuścił, aby zaraza tej modnej światowej choroby w progi jego państwa zawitała. Gdzie tylko podejrzewał najlżejszą choćby nieuczciwość, jednym zamachem wycinał ten najniebezpieczniejszy wrzód społeczeństwa.

I działo się dobrze w tym kraju możnego władcy, tak dobrze, że aż doszły słuchy do uszów ościennej królowej najmiłościwiej panującej na niewielkiem królestwie ale bardzo warownem. Zapragnęła ona poznać system rządów najsprawiedliwszego z monarchów Tyrana. Kazała więc swemu pierwszemu ministrowi sporządzić pismo urzędowe, nadwornemu poecie przyozdobić retorycznymi zwrotami, malarzowi zaś zręcznymi malowidłami.

Iście królewskie, wspaniałe i godnie przedstawiające się pismo, posłała przez dwóch najrzeczniejszych giermków na dwór Tyrana. Tyran uśmiechnął się na widok upstrzonego pisma, w którym był proszony, aby

dzenia nie stara się autor wcale o dowody — twierdzi tylko stanowczo, dla interesów zdrojowiska nie bez skutku, że wapno szkodzi, bo istotnie w ostatnich latach „Natalię“ zaleca w dnie wielu i naszych lekarzy.

Jak z powyżej umieszczonej tablicy porównawczej widać, wody rymanowskie, zawierające stosunkowo znaczną ilość dwuwęglanów ziem alkalicznych, zadość czynią i temu wymaganiu.

Praktyka wyprzedziwszy teorię, od dawna stwierdziła, że wymienione wyżej rodzaje wód mineralnych istotnie w leczeniu dny działają bardzo skutecznie.

Wiesbadeński „Kochbrunnen“ od dawna zażywa sławy, jako Gichtwasser, choć na sławę tę nie zasługuje więcej, a może nawet mniej, niż inne podobne źródła ziemne, bo do picia niekoniecznie się nadaje.

W ciągu kilkunastoletniej praktyki lekarskiej w Rymanowie, przekonałem się niejednokrotnie o bardzo skutecznym działaniu jego wód w skazie moczowej. Działają one wybitnie moczopędnie, nie drażnią zbyt przewodu pokarmowego, nawet w znacznej ilości, w jakiej rzeczywiście w tych przypadkach należy ich używać. Tu nadmienić wypada, że w praktyce, solanki mają tę wyższość w leczeniu dny nad wodami alkalicznymi, że zdrojowiska solankowe mogą dostarczać zarazem kąpieli, znakomicie w tej chorobie działających, o ile rozumie się odpowiednio

się je stosuje, t. j. o ciepłocie dosyć wysokiej i dość długo trwających.

Po wielkopomnym odkryciu małżonków Curie, radio-aktywność wód mineralnych zaczęła w balneoterapii teoretycznej, odgrywać dużą rolę. Stwierdzenie tej własności w znacznym stopniu w cieplicach objętych n. p. w Gastein, wpłynęło na przypisywanie im już dawno w praktyce stwierdzonych własności leczniczych. Jest bardzo prawdopodobnem, że obok innych własności fizyko-chemicznych ta radioaktywność, to właśnie „Brunnengeist“ dawniejszy, niedawno tak wyśmiewany. Pod tym względem wody rymanowskie nie były dotąd badane, ale niewątpliwie powyższą własność mogą posiadać w równym stopniu, jak inne tego rodzaju wody, zwłaszcza zawierające małe ilości rzadkich składników.

W końcu podnieść muszę niezwykle korzystne klimatyczne warunki Rymanowa, którego górskie położenie, bogactwo lasów, balsamiczne, pełne ozonu, powietrze należy zaliczyć również do dzielnych, pomocniczych czynników leczniczych w skazie moczowej.

Sprawozdanie

Komisji zdrojowej w Krynicy
za rok 1905.

Sezon kąpielowy w r. 1905 można zaliczyć do jednego z naj-

RYMANÓW: Świtezianka, Łazienki.

część sekretu władzy wyjawiał przed królową... Machnął ręką i kazał powiedzieć giermkom, że królowej nie broni przystępu na swój dwór, ale że czasu niema na pisanie, a tem więcej na informację ustną, któraby wymagała, by udał się do królowej!

Te słowa wierni giermkowie powtórzyli najjaśniejszej pani. Z początku nie było końca oburzeniu, jak ją śmiano tak pominąć?... przecież taką ważną rolę odgrywała jej osoba. Cywilizacja i dobry ton na dworze jej panujący, znany był każdemu, i niejedyn król byłby dumny, gdyby się najlaskawiej do niego zwrócił zechciała w jakiegokolwiek bądź kwestyi...

Początkowe oburzenie ustąpiło miejsca zaciekawieniu. Bezsenne noce spędzała teraz królowa nad rozwiązaniem problemu, co za rodzaj potęgi musi być w duszy Tyrana? Coraz to silniej zapragnęła go poznać — a ponieważ dotąd wszystkie jej pragnienia spełniały się, więc i tym razem nie było zapory. Królowa poznała Tyrana na pograniczu dwóch państw. Straż graniczna zjednała uprzejmością dworzan, królowej dała znać, że tego a tego dnia sam król Tyran na tymże pograniczu się stawi, aby naocznie przekonać się o stratach poniesionych wskutek wylewów rzek.

Tyrana gdy ujrzał dumną postać królowej ani się nie zdziwił, ani też należnych hołdów nie spieszył jej oddać. I tem kupił sobie jej nadzwyczajne względy. Była to rzecz tak nowa dla królowej, aby na nią nie zwracano uwagi, że bądź co bądź postanowiła sobie

towarzyszyć mu w dalszej wędrówce i to nie tylko w wędrówce wśród spiętrzonych wód, grozy powodzi, szumu i huku fal, ale i na dalsze losy życia zapragnęła skuć swą dolę z jego potężną dolą, majestatem panowania i to takiego panowania!!

Tym razem Tyran nieco ustąpił. Okazał się grzecznym, woli królowej stało się zadość. Ale mimo to nie przestał być tak jednolitym jak przedtem, nie się w państwie nie zmieniło, ot może tylko tyle, że przybyła w królowej osoba konieczna dla reprezentacji dworu w dniach uroczystych. Tyran jak zawsze wyteżał wzrok i słuch, aby ład panował dalej w jego państwie. „Moc moja niech cięży nad ludem, władzę niech czują i drżą“, te były jego ulubione słowa — wszystko inne szło na drugi plan. „Hors de moi point de salut“.

W krótkim czasie poznała królowa możnowładztwo pana a króla — bezwiednie skłaniała się wraz z całym ludem, by hołd oddać majestatowi. Tyrana nie wzruszały te objawy czołobitności, uważał je jako należną mu dań. Późno nieraz w noc ciemną, gdy zmęczony pracą panowania odpoczywał, wchłaniając w siebie chłód nocy, rzucał w przestrzeń słowa żalu za utraconą swobodą, za tem, że już nie jest sam jeden... wogóle sarkał i niecierpliwił się — kobieta była dlań ciężarem i nudą — ale przed nikim nie okazał nawet cienia niezadowolenia z losu. On, wielkość, miałby najskrytsze swe myśli powierzać ciekawym tłumom! — Życie nauczyło królową mało miejsca zajmować na dworze kró-

lepszyc — pomimo, że w początku zachodziła obawa, że wypadki w Rosji wpłyną niekorzystnie na frekwencję gości z Królestwa Polskiego. Frekwencja gości dosięgła niebywalej dotąd cyfry, bo wynosiła 7405 osób, czyli o 1051 osób więcej, jak w sezonie 1904 roku. W sumie tej mieści się 5968 osób z Galicji i 1267 osób z Królestwa Polskiego — reszta przypada na inne kraje koronne i na zagranicę.

Z pośród 7405 osób — było 4280 kobiet, 1943 mężczyzn i 1182 dzieci niżej lat siedmiu.

Liczba dzieci wzrasta z każdym rokiem gwałtownie — dość porównać ją z liczbą dzieci w roku 1904, która wynosiła 850.

Ogólny dochód brutto w funduszu kuracyjnym zawiadywanym przez Komisję zdrojową wynosił w r. 1905 52.283 K 13 h, był więc w porównaniu z dochodem w roku 1904, który wynosił 51.421 K 55 h, o 861 K 58 h większy. Wskutek większej frekwencji był i dochód z taks kuracyjnych znacznie większy, jak w sezonie 1904 r.

W sezonie 1905 r. wpłynęło z taks kąpielowych i muzycznych 42.332 K 10 h — czyli w porównaniu z sezonem 1904 o 3897 K 10 h więcej.

Jak skrupulatnie i niemal pesymistycznie jest przez Komisję zdrojową układany preliminarz przychodów i rozchodów, niech posłużą za dowód ten szczegół, że w dochodach preliminowała Komisja zdrojowa na rok 1905 kwotę 46.790 K podczas, gdy według umieszczonego na końcu niniejszego sprawozdania zamknięcia rachunkowego suma przychodów wyniosła 52.283 K 13 h czyli o 5493 K 13 h więcej jak preliminowano. Natomiast preliminowana w rozchodach kwota 46.752 K nie wystarczyła na pokrycie wszystkich wydatków i została przekroczona o kwotę 4570 K 12 h.

Przekroczenie to jest usprawiedliwionem wydatkami nieprzewidzianymi przy układaniu preliminarza, które się jednak w ciągu sezonu okazały niezbędnymi, a z których najważniejsze miejsce zajmuje doprowadzenie rurociągiem wody z wodociągu zakładowego do ogrodu rezerwowego i do oranżeryi Komisji zdrojowej, co było koniecznem,

gdyż dotąd praktykowane dowożenie wody beczkami było bardzo kosztowne i połączone z trudnościami zwłaszcza w porze zimowej. Ułożenie tego rurociągu i urządzenie wypływu w oranżeryi kosztowało 968 K 57 h.

Również ma być objęty preliminarzem wydatek na sprawienie biustu Kraszewskiego, który został odlany z brązu przez znaną firmę M. Jarry w Krakowie kosztem 500 K.

Biust ten zdobi ławkę Kraszewskiego w parku na t. zw. „Edwardówce”. Dotychczasowy biust wykonany z gipsu, był ustawicznie uszkodzany przez złośliwą rękę, tak, że niemal corocznie musiano sprzątać nowy odlew.

Koszta urządzenia obchodu jubileuszowego dyrektorowi orkiestry zdrojowej A. Wronskiemu pociągnęły za sobą nadzwyczajny wydatek w kwocie 700 K.

Druk listy gości, która wychodziła jako obszerny tygodnik ilustrowany kosztował o 600 K więcej jak preliminowano.

Preliminowany na bibliotekę wydatek został przekroczony wskutek zakupu nowych dzieł o kwotę 150 K. Stary zepsuty beczkowóz do skrapiania deptaku i ulie naprawiono kosztem 300 K.

Za plan na nową altanę dla muzyki zapłacono profesorowi-architekcie Zawiejskiemu 300 K.

W końcu udzielono ochotniczej straży ogniowej w Krynicy nadzwyczajną zapomogę na pokrycie kosztów sprawienia nowego umundurowania w kwocie 150 K. Reszta przekroczenia w kwocie około 900 K została spowodowaną drobnymi nieprzewidzianymi wydatkami podczas sezonu kąpielowego.

Jeżeli się jednak zważy, że dochód, jak to wyżej podano, był o 5493 K 13 h większy, jak preliminowano — okazuje się, że nawet po potrąceniu przekroczenia w kwocie 4570 K 12 h był dochód pomimo tego większy o 923 K 01 h, jak preliminowano.

W czasie sezonu 1905 r. odbyła Komisja pod przewodnictwem Władysława Jarosza, c. k. Radcy Namiestnictwa i kierownika c. k. Starostwa w Nowym Sączu, cztery plenarne posiedzenia.

lewskim, pomimo tego była niejako kulą u nóg Tyrana. Drażliwa jej natura odczuwała to w dwójnasób. Ona, która pragnęła być jego jasną gwiazdą, natchnieniem, a choćby tylko kwiatem drogę zdobiącym...

Ale, ani kwiatów, ani gwiazd, ni też natchnień granitowy kolos nie znosił i nie zapotrzebował. Na dworze bawiły obecnie obco krajowe śliczne kobiety, ale ani ich wdzięk, czar postaci, dar pieśni i rymów wytwornych nie zjednywały serca Tyrana. Wśród wyrafinowanych zabiegów pięknych dam, by jego królewską osobę zabawić i zająć choćby na chwilę jedną... on ziewał, ziewał, przeraźliwie ziewał!...

Kilka lat minęło w ciągu których stała się rzecz nadzwyczajna, niespodziewana. Nieugięty władca znalazł nareszcie swoją Dalilę, w postaci maleńkiej, jasnowłosej czarodziejki o słodkim wejrzeniu. Rządziła ona nim obecnie z całym despotyzmem. Maleńką rączną sięgnęła po berło, nie mając pojęcia, że właśnie ono jest symbolem władzy najwyższej, królewskiej. Ujęła je silnie, przywłaszczyła sobie bezwiednie. Hardy kark Tyrana zgiął się, oczy zazwyczaj beztłosne i dumne, ozdobił blask zachwyty, zdawały się błagać małą czarodziejkę, by go nie odstępowała... ta zaś pieszczotą miłą, pełną czaru, rozpędzać umiała chmury z oblicza możnowładcy. Uśmiech jej był dla Tyrana promieniem słońca, topniał pod jego przemożną siłą, unicestwiał się, ubóstwiał...

Raz, wśród zmroku, blasku pierwszych gwiazd na niebie, w jeden pogodny wieczór wiosenny, szedł Tyran wraz ze swoją czarodziejką przez ulubiony obojgu las świerkowy. Zapach pełen mocy, żywiczny, wilgotny a ciepły unosił się w powietrzu. Gdzieś tam fosforycznym blaskiem świecił robaczek świętojański... Mała istotka w powiewnej szacie o zielonych światełkach, błyszczących wśród jasnej powodzi włosów, zdawała się płynąć przed nim. Pęk kwiatów rozsypywał się z rączni i słał po jej drodze, zebrała je wszystkie sama i znów swawolnie rozrzuciła na aksamity mchu.

W tem stanęła... zapatrzyła się w górę, oczy zaszyły też perłą, usteczka żałośnie i drżąco wypowiedziały życzenie: „chcę mieć gwiazdeczkę — daj mi ją!”

Tyran słysząc te słowa szeptem wypowiedziane, chciał jej wytłómaczyć niemożliwość życzenia, namyślał się zdawał w jaki sposób to uczynić... w tem wyciągnął rękę ponad głowę, podniósł się w górę i podskoczył... Widział, że życzenia tego spełnić nie może, że nie dosięgnie gwiazdy, ale dla swojej małej czarodziejki czegożby nie uczynił? Niech się przekona, że pragnął dać jej wszystko, czego żądała od niego...

Smutną, rozsłochaną wziął w objęcia i tuląc do potężnej swej piersi, serdecznie uspokajał słowami: „Nie płacz za gwiazdką pieszczoty ty moja, ty czarodziejko, która jesteś moją rozkoszą, silniejszą nawet od władzy — rozkoszą zupełnego szczęścia!...

Z ważniejszych uchwał, które przysły do skutku na odbytych posiedzeniach w sezonie 1905 r. wspomnieć wypada o uchwale Komisyi zdrojowej przystąpienia do budowy werandy przy leśniczówce na „Kopciowej“ kosztem około 1500 K, na który to cel corocznie była odkładana pewna kwota. Weranda taka była niezbędna, ponieważ dotąd nie mieli gdzie goście kąpielowi i robiący wycieczkę na Kopciową schronić się w razie deszczu, czem obecnie po wybudowaniu werandy się zapobiegnie.

Wypada również wspomnieć o uchwale Komisyi zdrojowej w sprawie wyboru miejsca na stanowiska dla fiaków. Sprawa ta wlokąca się od szeregu lat została na razie w ten sposób uregulowaną, że wyznaczono 7 stanowisk dla fiaków a mianowicie:

- I. przy ul. Kraszewskiego obok hali targowej,
- II. obok t. z. domu posadowego,
- III. naprzeciw łaźienek mineralnych,
- IV. przy gościńcu, naprzeciw „Willi Białej Róży“ i „Kosyniera“,
- V. za teatrem nad potokiem Kryniczanką,
- VI. obok nowej strażnicy naprzeciw kościoła i
- VII. przy przełożonej drodze powiatowej poniżej kopca na t. zw. „Górze“.

Stanowiska te uchwalono oznaczyć tablicami — a nadto na razie jedno z nich, a mianowicie IV., jako najważniejsze, bo położone w obrębie deptaku przy gościńcu, postanowiła Komisya wybetonować i wybrukować kosztem około 1200 K.

Nadto uchwaliła Komisya zdrojowa, uwzględniając rozwój zdrojowiska, powiększyć muzykę zdrojową do 24 członków. Dotychczasowa bowiem orkiestra, składająca się w pełnym sezonie z 18 członków jest, jak na pierwsze zdrojowisko polskie, niewystarczająca. W tym celu uchwalono rozpiścić konkurs do końca marca 1906 r.

Wkońcu powzięła Komisya zdrojowa zasadniczą uchwałę, aby na przyszłość sali teatralnej, prócz na przedstawienia teatralne, na żadne inne zebrania, wiece, zgromadzenia etc. nie odstępywać, celem uniknięcia nieporozumień i niewłaściwych dyskusji, jakie miały miejsce na wiecu gości odbytym 21. sierpnia 1905 r.

Oprócz powyż wspomnianych czterech plenarnych posiedzeń odbyła Komisya dla wymiaru taks zdrojowych — z grona członków Komisyi wybrana — 12 posiedzeń, na których załatwiono 658 próśb o zwolnienie, względnie o zniżenie taksy zdrojowej i muzycznej. Również i ze zadania, aby gościom kąpielowym o ile możności uprzyjemnić pobyt w zdrojowisku, starała się Komisya zdrojowa ku ogólnemu zadowoleniu wywiązać. Oprócz teatru poznańskiego, który pod dyrekcją Edmunda Rygera dawał, począwszy od 20. czerwca do końca sierpnia, cztery razy w tygodniu przedstawienia, a który to teatr subwencyonowała Komisya kwotą 2400 K, odbyło się staraniem Komisyi zdrojowej: 6 reunionów w wielkiej sali domu zdrojowego, 3 koncerty spacerowe, jedna wycieczka dla dzieci do Słotwin, wieczór wenecki na deptaku w wigilię urodzin cesarskich, oraz festyny na dochód łac. ochronki dla dzieci i na dochód ochotniczej straży ogniowej w Krynicy.

Wkońcu zajęła się Komisya urządzeniem obchodu jubileuszowego dla Adama Wronskiego, który dnia 4. sier-

pnia 1905 r. święcił jubileusz 30-letniej swojej działalności na stanowisku dyrygenta muzyki zdrojowej, przy której to sposobności wręczyła Komisya zdrojowa jubilatowi podczas koncertu obok wieńca laurowego tytułem daru jubileuszowego książeczkę oszczędnościową na 500 K.

Ponadto starała się Komisya ułatwić urządzenie zabaw i koncertów rozmaitym komitetom i prywatnym osobom — bądź przez zezwolenie na zamknięcie deptaku, bądź przez zwolnienie od taksy przemysłowej, bądź wkońcu przez poniesienie kosztów muzyki. I tak oprócz powyższych zabaw odbył się koncert Koła Towarzystwa szkoły ludowej połączony z zabawą tańczącą, koncert skrzypka Roberta Poselta, koncert Chóru akademickiego krakowskiego połączony z reunionem, koncert Skrzypka Barcewicza, koncert i festyn na dochód budowy pomnika Mickiewicza w Krynicy, zlot okręgowy sokołów, odczyt Lucyana Rydla, koncert Towarzystwa śpiewackiego „Echo“, wieczór japoński z tańcami i tombolą na dochód budowy pomnika grunwaldzkiego w parku krynickim „na Michasiowej“,

koncert i reunion lwowskiego Chóru akademickiego, tombola na dochód wdów i sierót po uczestnikach powstania z r. 1863, koncert śpiewaczki Gembarzewskiej i artyści dram. Chmielińskiego, koncert muzykalno-wokalny na dochód orkiestry zdrojowej, wieczór humorystyczny urządzony przez artystów sceny poznańskiej, wreszcie tombola i reunion na dochód kolonii wakacyjnych dla dzieci w Krynicy.

Co się tyczy ważniejszych inwestycji i upiększeń, które Komisya zdrojowa własnym kosztem przyprowadziła do skutku, to wypada między innemi wymienić następujące:

- 1) Szopę obok domu służbowego, położoną na gruncie nabytym od Klimczyka, pokrytą na nowo gontami kosztem 88 K 20 h.
- 2) Do teatru sprawiono 7 lamp spirytusowych o palnikach auerowskich kosztem 40 K.
- 3) Beczkwóz do skrapiania ulic zrekonstruowano kosztem 300 K.
- 4) Na oświetlenie elektryczne

ulokowano 2000 K. — Obecnie wynosi fundusz na ten cel składany 8000 K.

5) Położono chodnik z płyt kamiennych przy ul. Kraszewskiego w dalszem przedłużeniu na długości 86 m kosztem 953 K.

6) Postawiono wychodek naprzeciw łaźienek borowinowych obok stanowiska dla fiaków, przy przełożonej drodze powiatowej, kosztem 115 K 37 h.

7) Złożono na książeczkę oszczędnościową 2000 K jako pierwszą ratę na budowę domu dla muzyki.

8) Subwencyonowano fundusz budowy pomnika Pułaskiego w Krynicy kwotą 100 K, fundusz budowy pomnika Mickiewicza kwotą 50 K, łac. ochronkę dla dzieci w Krynicy kwotą 50 K i ochotniczą straż ogniową w Krynicy kwotą 200 K.

9) Odesłano do wydziału powiatowego N. Sącza na rachunek należącej się jeszcze kwoty 3000 K za sporządzenie planu regulacyjnego dla zdrojowiska kwotę 1000 K.

Lista gości, którą wydawano jako tygodnik ilustrowany pod tytułem: „Krynica“ w znacznie większej objętości, jak w sezonie ubiegłym, wyszła w 18 numerach.

RABKA. „Dom pod Warszawą.“

Drukowaną była w 300 egzemplarzach w drukarni Związkowej w Krakowie kosztem 1070 K.

Biblioteka Komisji zdrojowej liczyła z końcem roku 1904:

dzieł polskich dla dorosłych	2880
książek polskich dla młodzieży	75
dzieł francuskich	393
„ niemieckich	126
„ angielskich	90
„ rosyjskich	12

W roku 1905 zakupiła Komisja zdrojowa:

dzieł polskich dla dorosłych	111
„ „ „ młodzieży	3
„ francuskich	4
„ niemieckich	2

Czytelnia w domu zdrojowym utrzymywana kosztem Komisji zdrojowej liczyła w sezonie 1905:

22 polskich dzienników,
1 ruski dziennik,
2 niemieckie dzienniki,
1 francuski dziennik,
1 węgierski „
1 rosyjski „

Oprócz tego prenumerowano 32 tygodników ilustrowanych, z tego 14 polskich.

Wiadomości bieżące.

Sprostowanie. W numerze poprzednim naszego pisma zakradły się dwie pomyłki. Mianowicie na str. 55-tej umieszczony widok przedstawia północną część Krynicy, a nie wilę Zontaka i Leliwę w Rymanowie; na str. zaś 58-ej umieszczono niewłaściwie drugą część wzmianki o odczycie Dra Domańskiego w artykule „Komisja sanitarno-policyjna w Krynicy“, a nie zaraz po części pierwszej na str. 59, zaczynającej się od słów: „O zastosowaniu wody iwonickiej w pewnych postaciach miazdżycy tętnic“. Tę drugą omyłkę mógł sobie zresztą łatwo sprostować każdy z Czytelników.

Prof. Dr. Ludomił Korczyński wyjechał do Szczawnicy.

Frekwencja w naszych zdrojowiskach. W Krynicy bawiło od 15. maja do 6. czerwca osób 1092. — W Rabce w tym samym czasie osób 291. — W Zakopanem od stycznia do 3. czerwca b. r. 1895 osób.

Sezon pierwszy w Krynicy. Frekwencja gości kąpielowych, jak i ilość wydanych kąpeli, jest znacznie większą, jak w roku ubiegłym. Do końca maja b. r. bawiło w Krynicy 705 osób czyli o 69 osób więcej jak w tym samym czasie w roku 1905. Kąpeli mineralnych wydano 1.711 czyli o 349 więcej, borowinowych 479 czyli o 43 więcej jak w sezonie 1905 r.

Począwszy od 1. lipca b. r. będzie można nabywać bilety na kąpiele mineralne i borowinowe I. i II. klasy na godziny od 9-tej rano do 12-tej w południe, na dłuższy przeciąg czasu naraz, jednakże nie na dłużej jak na dni 30 i nie na krócej jak na dni 10. Bilety te, których cena jest o 10% wyższa, będzie wydawać c. k. Kasa prowentowa za złożeniem z góry należności. Zwrot lub zamiana tych biletów w razie zaszłej przeszkody, tak w c. k. Kasie prowentowej, jak i w kasach sprzedaży biletów, jest niedopuszczalną.

Bawili tu w ostatnich dniach profesor Dr. Marchlewski z Krakowa, celem dokonania szczegółowego rozbioru chemicznego wody z nowo ujętych źródeł mineral-

nych „Ślotwinki“ i „Karola“ i dyrektor poczt i telegrafów, c. k. radca Dworu Seferowicz, na lustracji tutejszego c. k. Urzędu pocztowego. Mamy nadzieję, że p. Seferowicz poznawszy na miejscu opłakane stosunki panujące z powodu braku sił na tutejszej poczcie podczas sezonu, postara się o wydane pomnożenie personelu, który pomimo olbrzymiego rozwoju Krynicy w ostatnich latach nie pozostał powiększony.

Komisji zdrojowej udało się pozyskać na główny sezon teatr lwowski, który w dniu 7. lipca b. r. rozpocznie szereg przedstawień pod dyrekcją Ludwika Hellera.

W bieżącym sezonie zawiązał się w naszym zdrojowisku klub, którego zadaniem jest uprzyjemnianie przyjeżdżającym gościom pobytu w Krynicy i ułatwianie stosunków towarzyskich. Klub utrzymuje stały lokal w domu zdrojowym, w którym mogą się schodzić codziennie wszyscy mający prawo wstępu, prenumeruje dzienniki i czasopisma ilustrowane, posiada dla członków pianino, plac tenisowy, dozwolone gry towarzyskie, urządza wreszcie zabawy. Wyieczki i t. p. Do klubu, za zgłoszeniem się, po przyjęciu i uiszczeniu wkładki, mogą należeć panie i panowie.

Klub ten przyczyni się niewątpliwie do ożywienia ruchu towarzyskiego w Krynicy.

Szwosowicach ordynuje w bieżącym sezonie Dr. Bogusław Trzeński, jako lekarz zakładowy.

W Iwoniczu ruch w całej pełni. Do dnia 6. czerwca bawiło już 530 osób. W łazienkach zaprowadzono kilka kabin z wannami porcelanowymi. Przeważa w tym roku wielka ilość gości z Królestwa Polskiego. Wybudowano znowu jeden dom na wodę mineralną, odnowiono zupełnie halę zdrojową, a w parku zakładowym założono nowe skwery.

Sprzedaż Szczawnicy. Z Krakowa donoszą *Kurierowi Warszawskiemu*, że zarząd Akademii Umiejętności postanowił sprzedać Szczawnicę. W tych dniach mają zjawić się ogłoszenia w tej sprawie.

Życzyć sobie należy, aby uroczę to uzdrowisko górskie dostało się w ręce polskie i aby nareszcie powstał tam zakład kąpielowy i klimatyczny taki, jakie widzimy w tyłu zagranicznych miejscowościach, nie mogących dorównać Szczawnicy ani pod względem piękności położenia, ani też skuteczności wód leczniczych.

W Busku pomocnikiem dyrektora zakładu leczniczego mianowano Dra Marcelęgo Sawickiego z Sosnowca.

„Kurier Ciechociński“. Liczbę czasopism, wychodzących w naszych zdrojowiskach i miejscowościach leczniczych, świeżo powiększył *Kurier Ciechociński*, którego numer 1-szy wyszedł z pod tłoczni. Jest to pismo sezonowe, literacko-społeczne, wyłącznie poświęcone sprawom i stosunkom miejscowym.

Kurier w sezonach 1-szym i 3-cim wychodzić będzie w niedzielę rano, w sezonie zaś 2-gim w niedzielę i czwartki rano.

Redaktorem i wydawcą jest p. Stanisław Cieszkowski.

Z Druskienik nam donoszą:

Nareszcie doczekaliśmy się upragnionej szosy łączącej st. kolei petersburskiej, Porzecze, ze zdrojowiskiem, co skraca drogę kołową o dwie godziny i czyni ją najzupełniej wygodną, zwłaszcza, że zarząd zdrojowiska zawarł umowę z jedną z remiz warszawskich tak, że obecnie cały przejazd bez kłopotu w ciągu godziny da się uskuteczyć. Wogóle, dzięki energii zarządu i zrozumieniu interesu przez akcyonariuszów, wody druskienskie zyskały na bieżący sezon wiele ulepszeń i upiększeń.

Druskienski — od roku już miasto z samorządem — pozyskały takse żywnościową, kilka nowych sklepów spożywczych, lepsze oświetlenie parku i ulic. Zaangażowano wyborną orkiestrę o zwiększonym komplecie, dla miłośników sportu urządzono drugi plac tenisowy, strzelnice, dla dzieci plac zabaw przy mleczarni nad brzegiem Niemna, będącej obecnie pod zarządem wykwalifikowanego specjalisty. Prócz tego dla dogodności kuracjuszy, oprócz zaopatrzonej świeżo czytelnicy dzieł polskich, zarząd zaprowadza częstkową sprze-

daż czasopiśm, a nadto zawarł układy z wybitniejszymi artystami opery i dramatu o szereg przedstawień podczas sezonu. Dodać należy, że nawet w tych czasach, okolica Druksienik odznaczyła się nastrojem wyjątkowo spokojnym, co skłoniło już wiele osób do osiedlenia się jeszcze przed sezonem. Między innymi przybywa Eliza Orzeszkowa, która tu spędzi całe lato.

Gimnazjum w Otwocku. Podniesiono projekt wzniesienia w Otwocku gmachu na pomieszczenia gimnazjum „higienicznego“, łącznie z pensjonatem.

Właściciel Otwocka, p. Kurtz, ofiarował bezpłatnie znaczny obszar gruntu lasistego. Sprawą tą zajmuje się grono właścicieli willi w Otwocku.

Zamek „Pieskowa Skała“. W dniu 19 maja b. r. odbyło się zebranie ogólne udziałowców Tow. firmowo-komandytowego Zamek Pieskowa Skała. Zebranie zagał Dr. Dobrzycki, poczem zaproszono na przewodniczącego inż. Konopczyńskiego, na sekretarza Dra Palmirskiego.

Po tem p. K. J. Jasiński zdał sprawę z przebiegu rokowań prawnych, co do zawiązania spółki, kupna majątku, oraz przeistoczenia spółki na akcyjną. Dzięki staraniom, podjętym przez zarząd, zatwierdzono już spółkę akcyjną z kapitałem 200.000 rubli, ponieważ jednak kapitał taki w chwili obecnej nie mógł być zebrany, Towarzystwo wystarało się o zmniejszenie kapitału zakładowego do 100.000 rubli. Obecnie więc nadszedł czas zawiązania Towarzystwa akcyjnego, co obecni jednomyślnie zaakceptowali.

W dalszym ciągu p. Karpus odczytał sprawozdanie z obrotu funduszy do dnia 1-go lipca 1905 r. Zysk wyniósł 516 rb. 50 kop.

Po zatwierdzeniu sprawozdania zabrał głos Dr. J. Zawadzki, zaznaczając wartość Pieskowej Skały jako letniska, które ma wszelkie widoki dalszego rozwoju. Według oceny ubezpieczeniowej budynku oszacowano na 73.000 rb., las według oceny rzeczoznawców na 50.000 rb., ziemię orną na 12.000. Tym sposobem wartość majątku, nabytego za 65.000 rb. wynosi 135.000 rubli.

I dochody Towarzystwa z chwilą expiracji kontraktów dzierżawnych podniosą się znacznie.

Miejscowość spokojna, oddalona od fabryk, podgórska, nadaje się znakomicie na mieszkania letnie, które rozwijają się znakomicie.

Wobec tego przyszłość Pieskowej Skały jest zapewniona, a nabycie jej udziałów interesem zupełnie dobrym.

Do komisji rewizyjnej powołano pp. inż. Konopczyńskiego, Czajkowskiego i Dra Palmirskiego.

Nadto upoważniono zarząd do zawiązania spółki akcyjnej w jesieni.

W Karlsbadzie ma powstać międzynarodowy dom zdrowia dla lekarzy projektowany na 140 miejsc, rozdzielanych według stałego klucza na pojedyncze kraje. Na Austryę przypadałoby miejsc 36, na Węgry 15, na Niemcy 34, na Rosję 14 i t. d. Koszta roczne wynosiłyby około 10.000 kor. Sprawą tą zajmuje się Rada miejska w Karlsbadzie z inicjatywy związku lekarzy karlsbadzkich.

Połąga. Mamy własne góry tak piękne i takim urokiem owiane iż w zupełności zastąpić nam mogą i rzeczywiście

zastępują Szwajcaryę i Tyrol. To nasze Tatry, w których Zakopane jest koroną letnisk polskich. Ale my mamy również nasze morze, gdzie istotnie jesteśmy u siebie, gdzie oddychamy powietrzem czystym, wonnym, zdrowym — i polskim.

Mówię o Połądze, które wolno, lecz stale staje się znanem i uznanem uzdrowiskiem dla tych, którzy kąpieli potrzebują z porady lekarzy i dla tych, którzy radziby wypocząć, wytchnąć czasu skwarne lata.

Starostwo połąskie niegdyś stanowiło część Rzeczypospolitej. Po upadku Polski przyłączono je do Kurlandyi. Nad samą granicą pruską, w bliskości Kłajpedy (Memla), otoczone wieńcem lasów, małe miasteczko, Połąga, drzemie cicho nad Bałtykiem. Ludność nie litewska, jak błędnie niektórzy mniemają, lecz żmujdzka, zamieszkuje okolice, kupiąc się w licznych wioskach. Miejscowość kąpielowa leży już poniekąd za miasteczkiem.

W roku przeszłym zawiązało się Towarzystwo udziałowe, które w swoje ręce ujęło zarząd nad uzdrowiskiem.

Doprowadzono wille liczne do porządku, pobudowano nowe, wzniesiono pawilon przy kasynie kąpielowej, który przeznaczono do zabawy, odpoczynku i lektury dla licznych gości. Są też i łazienki dla potrzebujących kąpeli ciepłych morskich, jodowych, słonych i t. d. Nad wszystkim czuwa troskliwa opieka lekarzy.

Właściciel Połagi, Feliks hr. Tyszkiewicz, dokłada wszelkich starań, aby letnisko nadmorskie otoczyć możliwymi wygodami i komfortem nawet. Więc dba przedewszystkiem o rozwój uzdrowska, co również jest głównym celem Towarzystwa udziałowego. Ale Połąga, mająca takie same, ba! nawet lepsze warunki klimatyczne, aniżeli np. Kołobrzeg i Soboty, może się dopiero wówczas należycie rozwinąć, jeżeli znajdzie poparcie u swoich, u rodaków, którym przecież powinno chodzić o to, aby już raz przestali zawozić pieniądze do kas niemieckich.

W roku przeszłym w Połądze było pełno gości ze wszystkich prowincyi polskich, a wyjeżdżali ztamtąd zadowoleni. Dobrze im było. W r. b. niektórych odstra-

żyć mogą rozruchy kurlandzkie, wreszcie rezultaty pożaru przeszłego lata. Obawy są jednak płonne, albowiem w okolicach Połagi żadnych zamieszek nie było, żaden oddział powstańczy tu nie docierał, a pożar dotknął tylko miasteczko, nie dotknąwszy bynajmniej willi zakładowych. Jest więc wszelka pewność, że ci, którzy tu przyjadą na lato, znajdą się, jak dawniej, w spokoju i w ciszy zupełnej, a żadne zgłiszczą oczu ich razić nie będą.

W tym roku, ile słyszeliśmy, wybiera się liczny zastęp gości z Królestwa, radzimy więc zawczasu porozumieć się z Towarzystwem w sprawie mieszkania.

Schronisko przy Morskiem Oku. Z końcem maja b. r. otwartem zostanie tymczasowe i zaopatrzone należycie schronisko Towarzystwa Tatrzańskiego przy Morskiem Oku. Dzierżawcą schroniska jest p. Albin Bauer, powszechnie znany z energii, a prztem doskonale znający się na gospodarstwie i na wymaganiach publiczności. Członkowie Towarzystwa Tatrzańskiego za potrawy i napoje w schronisku tem płacą wedle osobnego cennika, którego ceny o 25% są niższe od cennika dla nieczłonków, zresztą wcale niewy-

KRYNICA: „Okno“ w parku.

górowanego; opłata za nocleg wynosi 1 k., podczas gdy nieczłonkowie płacą 2 k.; wreszcie, wszystkie te ulgi odnoszą się nie tylko do członka samego, ale także do jego małżonki i jednego dziecka. Uczniowie szkół średnich polskich płacą za nocleg tak, jak członkowie Towarzystwa, tj. 1 koronę, jeżeli są w mundurkach szkolnych tj. bluzce i czapce. Z ulg noclegowych korzystać także mogą zorganizowane wycieczki, o ile Towarzystwo uzna za stosowne ulg tych udzielić uczestnikom, za wczesnem zgłoszeniem się organizatorów. Ażeby umożliwić nieczłonkom korzystanie z tych wszystkich zniżek, upoważnionym jest gospodarz schroniska do przyjmowania wpisów i wręczenia legitymacji na członka Towarzystwa. Członkowie Towarzystwa tylko wówczas mają prawo do przedstawionych ulg, jeżeli wykażą się legitymacją za rok bieżący, której okazania gospodarz schroniska ma prawo żądać i zapisek swój na niej uwidocznąć. Leży tedy w interesie każdego członka mieć przy sobie legitymację, a zarazem przestrzegać, by nie powstały jakie nadużycia, zaś w interesie publiczności jak najliczniej przystępować do Towarzystwa i w ten sposób poprzeć jego zadania.

Sanatorium dla chorych piersiowo w Świdniku.

W Lublinie zawiązał się komitet, do którego z lekarzy należą Dr. Dobrucki i Piętkowski, celem zbudowania pod Lublinem (w Świdniku) sanatorium dla suchotników, na gruntach leśnych, należących do lubelskiego szpitala św. Wincentego. Sanatorium to ma być otwarte w r. 1907 i uwolni szpitale lubelskie od balastu chorych na gruźlicę. Donosząc o tem, *Gazeta lekarska* dodaje: „W Warszawie zarząd szpitalów, chociaż ma także w zawiadywaniu duże majątki, należące do szpitali, zdaje się nie wiedzieć, iż w każdym z nich setki suchotników dogorywa i roznosi zarazę między sąsiadami, lecz tenże zarząd coraz to nowe rozpisuje konkursy na ordynatora nadetatowego (świeżo do św. Łazarza na zarządzającego, naturalnie za darmo, pracownią anatomopatologiczną i bakteriologiczną)“.

Z Tow. higienicznego w Warszawie. Na posiedzeniu wydziału higieny zdrojowisk d. 10 maja b. r. dr. Grundzich odczytał referat o żywieniu chorych w zdrojowiskach.

W miejscowościach kuracyjnych sprawa żywienia chorych traktowana jest po macoszemu. Specjalna dyeta bywa stosowana tylko w przypadkach koniecznych. W żadnem zaś ze zdrojowisk naszych nie stosuje się kuracji dyetetycznej dla chorych na cukrzycę, dla artrytyków, dla otyłych itd. Na sprawę tę nasze zakłady kuracyjne powinny zwrócić uwagę. Wpłyne to napewno na frekwencję kuracjuszków i przedsiębiorczość pod tym względem opłaci się. W dyskusji godzono się w zupełności z poglądami prelegenta.

Następnie Dr. Dobrzycki zwrócił się do członków wydziału z prośbą, aby podczas wywezasów letnich badali miejscowości kuracyjne i zbierali materiały odpowiednie. Wydział już dawniej opracował w tym celu odpowiedni kwestionaryusz.

Dr. Majkowski zaznaczył, że należy koniecznie rozpocząć starania o ukrajowanie zdrojowisk w Ciechocinku i Busku; jednocześnie należy wystarać się o specjalne prawa, obowiązujące miejscowości kuracyjne. Bez takich praw nasze zdrojowiska nie mogą rozwijać się należycie.

O rejestrowaniu chorych w uzdrowiskach. Na temat ten mówił prof. Dr. St. Zaleski na posiedzeniu Wydziału lekarskiego rzym.-kat. Towarzystwa dobroczynności przy kościele św. Katarzyny w Petersburgu w dniu 20 października 1905 roku. Prelegent przedstawił kartkę balneologiczną, opracowaną za jego inicjatywą przez komisję, złożoną z lekarzy w Sławiańsku. Kartka ma na widoku cele naukowe: uwzględnienia rodzaj zajęcia, miejsce stałego pobytu, wiek, płeć, stan, narodowość, wyznanie, zasadnicze choroby i powikłania, czas trwania leczenia, wagę, badanie wydzielin, płwociny, krwi i inne, wreszcie metody lecznicze.

Krajowy związek turystyczny. Pod tą nazwą powstaje w siedzibą w Krakowie Towarzystwo, mające na celu

ściągnięcie podróżnych obcych do naszego kraju i rozbudzenie w nim ruchu turystycznego przez ułatwianie i uprzyjemnianie podróży i pobytu przyjezdnym. Statuta związku już zostały przez Namiestnictwo zatwierdzone i w najbliższym czasie będzie mogło Towarzystwo przystąpić do ukonstytuowania się.

Wiedzieć tę przyjmujemy z prawdziwem zadowoleniem i szczerem uznaniem dla inicjatorów.

Wysokość wkładki dla osób fizycznych wynosi najmniej 10 koron rocznie, zaś dla wszystkich innych członków (osób prawniczych) najmniej kwotę 30 koron rocznie.

Wszelkich objaśnień co do bliższych zadań związku, oraz warunków przystąpienia udziela na razie, tj. dopóki się Towarzystwo ostatecznie nie zorganizuje, Prezydium krakowskiej Dyrekcji kolei państw. w Krakowie, plac Matejki l. 12.

Pierwsze walne zgromadzenie celem wyboru wydziału zwołanem będzie do Krakowa w drugiej połowie czerwca b. r.

Frekwencya w obcych zdrojowiskach:

W Karlsbadzie bawiło do 13 b. m. 21.803 osób w tem Polaków stosunkowo mało.

We Franzensbadzie do 8 czerwca bawiło osób 2.614.

W Szmeksie do 6 czerwca 659.

W Gleichenburgu do 10 czerwca 613.

W Gieshüblu do końca maja 33.

W Reichenhallu do 11 czerwca 2.459.

W Copotach do końca maja 2.272.

W Nowym Sączu zawiązało się towarzystwo turystyczne „Beskid“ mające na celu zwiedzanie przedewszystkiem Sandeczyny, ułatwianie i organizowanie wycieczek.

W Wysowy ordynuje w bieżącym sezonie Dr. Taub ze Strzyżowa.

W Pustomytach (obok Lwowa) ordynuje w b. sezonie Dr. Hermelin.

Spis lekarzy Polaków ordynujących w zdrojowiskach krajowych i obcych.

Baden pod Wiedniem: Dr. Kümmerling.

Biarritz: Dr. Bohdanowicz.

Birsztany: Dr. Zachorski.

Busko: Dr. Dymnicki, Grabowski, Majkowski. Radziszewski, Sawicki, Sulimirski.

Bystra (Szląsk austr.): Dr. Jekes.

Cudowa: Dr. Brodzki, Oświęcimski.

Ciechocinek: Dr. Arnstein, Asterblum, Certowicz, Ciagliński, Górski, Lewenstein, Lubowski, Pajewski, Ruppert, Stockmann, Tannenbaum, Wolberg.

Copoty: Dr. Sterling.

Darków: Dr. Klimek.

Druskieniki: Dr. Bujakowski, Szepietowski.

Elster: Dr. Błociszewski.

Franzensbad: Dr. Moraczewska, Rosner, Steinsberg, Zeitner.

Gastein (Hof): Dr. Jez.

Gleichenberg: Dr. Bulikowski.

Gries koło Bozen: Dr. Nazarkiewicz.

Hall (Bad): Dr. Feuerstein.

Inowrocław: Dr. Krzyński, Przybyszewski.

Iwonicz: Dr. Berger, Damański, docent Gabryszewski, Lanes, Staniszewski, Stauber.

Karlsbad: Dr. docent Biernacki, Goldwasser, Hassewicz, Kaufmann, Kołaczkowski, Kostecki, Kretowicz, Kropf, Maleszewski, Moraczewski, Scharf, Śliwiński.

Kissingen: Dr. Chłapowski, Maciejewski.

Kosów: Dr. Tarnawski.

Krynica: Dr. Aronsohn, Askenazy, Better, Cereha, Dębicki, Ebers, Glücksmann, Kmietowicz, Kopf, Lewicki, Lorentski, Mayer, Skórczewski, Wąsowicz, Zarzycki.

Landek: Dr. Ostrowicz, Pomorski.

Lubień: Dr. Mikolašek, Obmiński.

Marienbad: Dr. Dobija, Eichhorn, Harajewicz, Kwiatkowski, Liebeskind, Reinhold, Schermant.

Maryówka: Dr. Zakrzewski.

Morszyn: Dr. Jasiński.

Nałęczów: Dr. Chełchowski, Chmielewski, Lasocki, Puławski (lek. zakład.), Saczewicz.

Nauhaim: Dr. Jankowski, Lowiński.

Nordeney: Dr. Panieński.

Odessa: Dr. Jachimowicz.

Oeynhausien: Dr. Janta-Pończyński.

Ojców: Dr. Kozłowski.

Piszczany: Dr. Teichmann.

Połąga: Dr. Skowronski, Świętochowski (zakładowy).

Rabka: Dr. Cholewicz, Kaden, Lang, Supiński (l. zakł.).

Reichenhall: Dr. Goldschmidt, Sadowski.

Rymanów: Dr. Bielecki, Dukiet, Regiec, Wajgiel.

Sławuta: Dr. Dobrzycki, Dzierzbicki, Przesmycki.

Solec: Dr. Daniewski, Knoff.

Swozowiec: Dr. Trzeński.

Szczawnica: Dr. Gorski, Hammerschlag, Kołaczkowski, prof. Korczyński, Kretz, Kruszyński, Singer, Żuliński.

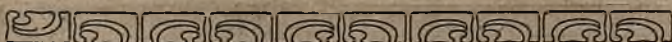
Trenczyn: Dr. Filipkiewicz (lek. zakł.), Münz, Wobr.

Truskawiec: Dr. Frey, Krzyżanowski, Mindes, Pelczar (zakładowy), Praschil, Selzer, Węclewski.

Wysowa: Dr. Taub.

Zakopane: Dr. Chramiec, Chwistek, Czaplicki, Dłuska, Dłuski, Gaik, Gawlik, Janiszewski, Majewicz, Tabor, Woyczyński, Żychoń.

Żegiestów: Dr. Piotrowski.

Treść: Dr. Jan Regiec: O działaniu wód Rymanowskich na skazę moczanową i niektóre choroby przewodu pokarmowego. — Markor: Czarodziejka. — Sprawozdanie Komisji zdrojowej w Krynicy za rok 1905. — Wiadomości bieżące. — Spis lekarzy Polaków ordynujących w zdrojowiskach. — Ruch pociągów kolejowych. — Ogłoszenia.

B. asystent Kliniki wewnętrznej U. J.

Dr. Kazimierz Flis

ordynuje w chorobach wewnętrznych

od godziny 8 do 9 rano i od 3 do 5 po południu
Kraków, Rynek gł. L. 9, I. p. (naprzeciw kościoła św. Wojciecha).
Telefon Nr. 405.

Dr. S. FILIPKIEWICZ

lekarz zakładowy

w Cieplicach Trenczyńskich.

Podręcznik informacyjny dla pacjentów do nabycia
w księgarniach: **Kraków**, Krzyżanowski; **Lwów**,
Seifert; **Warszawa**, Wende i Ska.

Zakład wodoleczniczy

wody siarczano-solankowej
PODGÓRZE

10 minut drogi pieszej od Krakowa.

Lekarz zakładowy na miejscu.

Pensjonat hydropatyczny

Dr. J. Kołaczkowskiego
w Szczawnicy

cały rok otwarty. Urządzenia postępowe. Nowo założony park wyłącznie dla Pensjonarzy. Kuchnia wykwinna higieniczna. — Ceny przystępne.

Zarząd.

Wyciąg z rozkładu jazdy kolei północnej.

200	640	1000	1020	355	718	525	920	231	305	↓	Kraków	↑	515	243	1009	818	1142	726	945	608	620	—
305	750	1049	1109	443	804	633	1032	316	409	prz. }	Trzebinia	{ odj.	406	204	909	737	1059	629	880	524	537	—
—	815	1110	527	—	659	1105	—	415	—	odj. }	—	{ prz.	311	1108	—	718	1038	—	759	—	—	1028
—	839	1133	550	—	726	1132	—	439	—	prz. }	Szczakowa	{ otlj.	243	1045	—	650	1013	—	734	—	—	1005
—	—	—	—	—	745	1158	—	451	—	odj. }	—	{ prz.	208	—	—	631	—	—	—	—	—	953
—	—	—	—	—	806	1219	—	507	—	↓	Mysłowice	↑	152	—	—	611	—	—	—	—	—	987
—	854	1141	604	—	788	1146	—	454	—	—	Szczakowa	—	221	1027	1232	612	939	—	702	—	—	931
—	901	1147	610	—	745	1153	—	504	—	—	Granica	—	214	1021	1225	605	932	—	655	—	—	924

REICHENHALL

willa Schönheim

Dr. W. Sadowski

ordynuje jak corocznie od 15-go maja.

Zakład dentystyczny

Wacława Dłużyńskiego

w Krakowie, ulica Floryańska 12, I. piętro

wejście od ulicy św. Tamasza.

od godziny 9—1 przed południem i od 2—5 po poł.

Dr. Zygmunt Czop

ordynuje jako kierownik Zakładu leczniczego jak w latach
poprzednich

w Jaworzu — Śląsk austr.

Pensjonat „Lithuania” w Krakowie, Studenka 2,

położony w najpiękniejszej
i najzdrowszej dzielnicy miasta, poleca elegancko urzą-
dzone pokoje na żądanie z całym utrzymaniem na
doby, miesięcznie i rocznie.

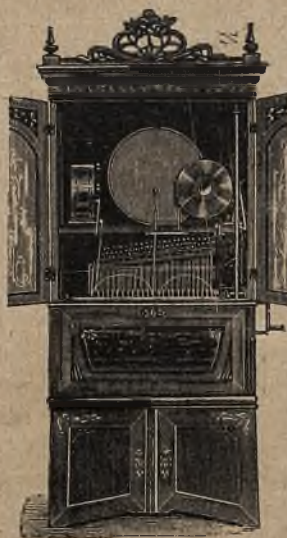
Dla **NIEDOKREWNYCH** **HYGEA PERLE**

NATURALNE WINO CZERWONE

Wyłączne zastępstwo

w Reprezentacji szczawy Krondorfskiej
Kraków, Grodzka 48.

Telefon Nr. 308.

Właściciele restauracji, hotelów i kawiarni

którzy chcą zaprowadzić instrument muzyczny samogrający na koncerta, zabawy lub tańce, niechaj żądają

ilustrowanego katalogu

samogrających

Orkiestrionów

Orkiestrion zastępuje całą kapelę.
Ceny od Kor. 500. Spłaty dogodne.

Wyłączne zastępstwo dla Galicji

Jakób Kahane

główny Skład gramofonów
i orkiestrionów

Lwów, Sykstuska 12.

Najtańszy Skład Papieru

Materyałów do pisania i rysowania, oraz Towarów galanteryjnych. — Najnowsze ilustrowane karty korespondencyjne i Albumy do tychże. — Pamiątki z Krakowa. — Towary galanteryjne z herbami i orłami polskimi w wielkim wyborze. **Wielki wybór Perfumeryj, Grzebieli, Szczoteczek i Szczotek. Woda kolońska.**

Janeczek & Ziembicki

w Krakowie, Rynek L. 8,

naprz. kościoła św. Wojciecha. — Telefon 603.

Zlecenia zamiejscowe wysyła się odwrotną pocztą za zaliczką.

W Krynicy

J. Znamierskiego

Pensjonat Warszawski

dawniej „Hydropatyczny“

w idealnem położeniu, pierwszorzędny dom o 70 pokojach. Kuchnia wzorowa. Czytelnia, werandy, ogród, sala i plac zabaw.

Prospekty rozsyła bezpłatnie

Zarząd.

W Krynicy

„UNIWERSAL“

konces. dom komis.-spedycyjny, kantor wymiany, biuro informacyjne wynajmu mieszkań, pośrednictwa pracy, plakatowania ogłoszeń i reklamy, agencja dzienników etc.

poleca swe usługi.

Ceny

niezwykle niskie. — Towar znakomity.

Cenniki ilustrowane gratis.

borze, do wyboru 2.000 rakiet.

galanteryj, nowości, artykułów modnych, gier sportowych. **LAWN-TENNISY** w olbrzymim wyborze.

MAGAZYN ZABAWEK

LWÓW, ul. Karola Ludwika 7 — FILIA: ulica Halicka L. 6

Kauczyński i Oberński

Pomoc dla cierpiących na przepuklinę.

Proszę żądać od M. Freilicha wynalazcy opatentowanych bandaży świeżo wydanej broszury ze setkami świadectw, gratis i franco.

Koniecznym jest dla dobru bandaży zjawienie się osobiste i kilkudniowy pobyt, gdyż listownie nie poradzę.

M. Freilich
specjalista bandaży
Łwów, ul. Grodecka 35.

Podziękowanie od hr. Aleksandra Pinińskiego
Suszczyń koło Tarnopola.

*Łanowcy Panie
Podziękowanie; które
Panu napisatelem
moje sobie pan
Freilich opublikować
27.9.892*

ROK ZAŁOŻENIA 1867.

Pierwszy w kraju
Magazyn i Pracownia Ubiorów
dla dzieci

M. BRONIEWSKIEJ

dawniej JULII BERGER
Łwów, Akademicka L. 18.

Pierwszy krajowy Skład hurtowny i częściowy
Gramofonów i Fonografów

JÓZEFA WEKSLERA

w Krakowie, ul. Grodzka L. 71.

Generalne zastępstwo dla całej Galicji i Śląska, Akcyjnego Tow. „Gramofonów“ Wiedeń-Berlin.

Poleca „Gramofon“ (Tonarem) najnowszej konstrukcji z 10 płytami w cenie od 35 złr. Koncertowy fonograf wygrywa małe i wielkie walce, z 5-ma walcami w cenie 11 złr.

Wielki wybór płyt i walców.

Ceny płyt od koron 1 — 25, walców „ 1 — 4.

Cenniki darmo i opłatnie. — Zamówienia z prowincji uskutecznia się odwrotnie.

PIERWSZY KRAJOWY
ZAKŁAD ART.
GRAFICZNY
ELEKTRYCZNIE
URZĄDZONY
M. HEGEDÜS
ŁWÓW
UL. KOPERNIKA 8.
WYKONUJE ARTYSTYCZNIE
KLISZE DUKARSKIE
WSZELKIEGO RODZAJU
DLA ILUSTRACJI KSIĄZEK
DZIENNIKÓW CZASOPISM
ANONŚÓW CENNIKÓW
ITP.

FOTOCYNKOGRAFIA
AUTOTYPIA
FOTOGRAFIA
ŚWIATŁODRUK

Nowo urządzony Skład aparatów i wszelkich przyborów do fotografii **Łwów, ulica Wałowa L. 11**
(naprzeciw filii pocztowej Nr. 8).

Zaprasza wszystkich pp. Amatorów fotografów do łaskawego obejrzenia na składzie znajdujących się najnowszych modeli aparatów fotograficznych, jakoteż płyt, papierów itp. — **Cenniki wolne i opłatne.** — Na prowincję wysyła się zamówienia odwrotną pocztą wedle każdego cennika podobnej firmy i przy zamówieniach nad 10 koron opakowanie i porto **nie liczy się wcale.**

Przy zakupie aparatu fotograficznego gwarantuje się za jakość aparatu i przyborów, jeżeli wybór pozostawia się naszej firmie. Uprzejmie prosimy o łaskawe porównanie cen naszego cennika z cenami firm innych, a to celem przekonania się, iż prawie wszystkie nasze towary są **o 25 procent tańsze, aniżeli u podobnych firm.**

O liczne odwiedziny prosząc — polecamy się z wysokim szacunkiem

Edm. Brodkowski.

Wityński Fabryka Cukrów, Herbatników i Pierników
Łwów, ul. Bałowego L. 10 — Filia: ul. Żółkiewska L. 61.

Poleca swe najlepsze i najzdrowsze wyroby po cenach fabrycznych. — Pół Klg Herbatników w 150 gatunkach 70 ct.

Stanisław PIOTROWICZ

(dawniej Szklarski)

Kraków, Floryańska 8

ZAKŁAD WYROBÓW RYMARSKICH.

Poleca :

uprząże, siodła, kufry
forby, necesary, pu-
gilarasy, portfele itd.

Przyjmuje wszelkie repe-
racye, wyrabia pokrowce,
fakże według nadesłanego
wymiaru kufra.

MORSZYN

pod Stryjem — stacja kolei (3 godziny od Lwowa),
pocztą i telegraf w miejscu.

Własność Towarzystwa lekarzy galicyjskich.

Zdroje wód gorzkich, solanki, borowina, hydroterapia. Nowe
piękne łazienki, urządzenia lecznicze najnowsze, wodociąg, domy
mieszkalne bardzo wygodne, miejscowość drenami osuszona.

Wspaniały park, rozległe lasy szpilkowe, piękna okolica.

Wskazania: choroby serca, trzew brzusznych, kobiece,
diatezy, żoły i t. p.

Restauracya we własnym zarządzie.

Sezon od 1. czerwca do 30. września. — Lekarz zakładowy
(jak w roku zeszłym) *Dr. Stanisław Jasiński.*

Prospekty na żądanie.

Pierwszy Zakład bandaży-ortopedyczny H. BOGDANOWICZA z Pragi

ul. Grodzka 35. W KRAKOWIE ul. Floryańska 9.
Dostawca bandaży dla Miejsk. Kasy chorych. Specjalista
brzusznych pasów. — Dla Pań damska obsługa.

Poleca swoje własne wyroby w najlepszych
gatunkach we własnych i zagranicznych kon-
strukcyach, pasy przepuklinowe, pachwinowe,
pepkowe, pasy brzuszne i nerkowe, kon-
strukcyi najstawniejszych WP. Profesorów.
Sznurówki i szelki do prostego trzymania
się. Sztuczne aparaty do równania różnych
części ciała, oraz poduszki i pończochy gu-
mowe. Pasy higieniczne miesięczne system
Teufela. Irygatory, strzykawki, wata, przy-
rządy do inhalacji, prześcieradła gumowe,
suspensorya itp.

Zamówienia wykonuje się szybko i odwrotną pocztą.
Na żądanie Wielm. P. T. Klientów przychodzę lub
przyjeżdżam na prowincję.

Lecznica fizykalna Dra Cezara Komorowskiego Zakład wodolecznicy

sztuczne kąpiele mineralne zastępujące kąpiele natu-
ralne krajowych i zagranicznych źródeł.

Sezon przez cały rok. — Pokoje dla chorych.

Inhalatoryum. — Elektro-mechanoterapia. — Leczenie reumatyzmu.

Kraków, Dębiki, ul. Pocztowa 112.

Naleczów

(GUBERNIA LUBELSKA)

Zakład leczniczy cały rok otwarty.

W lecie kąpiele żelaziste i borowinowe.

Cały rok hydroterapia i wszelkie metody fizykalne.
Utrzymanie wraz z leczeniem 4 ruble dziennie (w zimie 3 rs. 50 kop.)

Dyrektor Zakładu : *Dr. A. Puławski.*

ZAKOPANE

Zakład wodolecznicy
pomieszczony w willi przy ulicy Krupówki
i willi „Adasiówce“ w Kuźnicach.

Ceny przystępne.

= *Dr. CHWISTEK* =

lekarz kierujący.

KRYNICA

Zarząd z wszelkim komfortem
urządzonego

Hotel-Pension Karolówka

zawiadamia Szanowną Publiczność,

że ma zawsze pokoje dla przejezdnych gości
od 2 koron za dobę, oraz, że w czasie od
15 maja do 30 czerwca i począwszy od
1 września, ceny dla pensjonariuszów są
o 25⁰/₁₀ niższe.

Fortepian, wypożyczalnia książek i gry
towarzyskie na miejscu w hotelu.

Pierwszorzędna Restauracya.

Bliższych szczegółów udzieli na żądanie

L. Dyczkowski, Karolówka.

TAPETY

Materye meblowe,

DIWANY angielskie i perskie. FIRANKI i wszelkie
dekoracye pokojowe, oraz najstarsza w kraju

Fabryka STÓR I ŻALUZJI do okien.

Wzory tapet oplatnie. — Cenniki stor gratis wysyła

W. ADAMSKI ul. Akademicka 2. **LWÓW.**

KTO POTRZEBUJE **BANDAŻA** rupturowego

na hernię pachwinową, pępkową, pasa brzuszego dla lekkiego chodzenia lub podtrzymywania nerki wędrującej, pończoch gumowych **bez szwu**, gorsetów do prostego trzymania się i dla kalek, sznurówek dla pań najnowszej konstrukcji, nieszkodzących zdrowiu, lub też kto z dotychczasowego nie jest zadowolony, raczy się z całym zaufaniem udać osobiście do wynalazcy bandażów, które są polecane przez Wnych Panów Profesorów i lekarzy i zostały odznaczone na wystawach lekarskich złotymi medalami za przewyższanie dobrocią nie tylko wyrobów krajowych ale i zagranicznych.

Knapiński, Kraków

Sławkowska 4.

Dostawca dla c. k. klinik, szpitali wojskowych i cywilnych.

Zakład dentystyczno-techniczny **J. FISCHER**

Kraków, ul. Grodzka 60

(przystanek kolei elektr. Wawel).

Wykonuje według najnowszej metody amerykańskiej szczęki bez podniebienia, mostki, korony, zęby na śrubkach, jakoteż wszelkie inne w zakres ten wchodzące roboty.

Fabryka Gorsetów **Franciszki Stoeger**

przeniesiona na ulicę Grodzką L. 9
I-sze piętro

wykonuje zamówienia podług miary
w przeciągu 4—8 godzin.

Przyjmuje gorsety do naprawy i do czyszczenia.

Najnowszy Zakład plisowania

przy ulicy **Stradom 10**, w podwórku

przyjmuje do gufrowania wszelkie materye, oraz wykonuje **Suknie** kloszowo-plisowane podług najnowszej mody paryskiej, **Bluzki** jakoteż sukienki dziecinne plisowane i w desenie, **Wolany do halek**.

Wszelkie zamówienia wykonuje się szybko i po bardzo przystępnych cenach. — Zamówienia zamiejscowe uskutecznią się odwrotną pocztą.

Rozalia Frischer.

Wincenciak Franciszek

Kraków, ul. Garbarska L. 4, (obok hotelu Krakowskiego)
polecą

Obuwie męskie, damskie i dziecinne

— fasony angielskie, francuskie i amerykańskie. —

Z prowincyi zamówienia wykonuje na podstawie nadesłanego starego bucika.

Franciszek Wincenciak.

Wincenty Piwowarski

majster studdniarski

zamieszkały w **Podgórzu**, ul. Targowa I, róg ul. Józefińskiej

podejmuje się wykonania: studzien w mułkach, skałach (dynamitem), murowanych cegłą, z krązków betonowych, cembrowanych, ciosowych, z własnego lub bez materyału; pomp drewnianych i żelaznych różnych konstrukcyj, tak ssących jak też tłoczących.

Ceny umiarkowane. — Kosztorysy darmo.

Sole do kąpieli z kwasu węglowego (CO₂)

zastępujące kąpiele w **Nauheim, Kissingen** i t. p.

Kąpiele te stosowane na ordynację i pod kontrolą lekarza, działają znakomicie w astmie, cierpieniach nerwowych, zapaleniach oskrzeli (bronchitis), rozedmie płuc, wadach serca, nerwowej niemocy płciowej itp., niemniej doskonały środek do pobudzenia krążenia krwi. Skutek taki sam, jak po kuracji w zdrojowiskach zagranicznych, a koszt stokroć niższy. Nabyć można w aptekach i żądać z marką fabryki „**TLEN**“.

Liczne zaświadczenia i podziękowania!

Oprócz kąpieli z kwasu węglowego, które w ciągu lat kilku bardzo się rozpowszechniły są: **Kąpiele borowinowe z kwas. węglowym**; **Kąpiele borowinowe zwykłe**, **Francensbadzkie**; **Kąpiele jodowo-bromowe z kwasem węglowym**; **Kąpiele balsamiczno-sosnowe z kwasem węglowym**.

Przyrządzanie kąpieli z naszych soli jest nadzwyczaj dogodne, a sama kąpiel bardzo przyjemna w użyciu.

MYDŁA LECZNICZE NATŁUSZCZONE

WE WSZELKICH ODMIANACH.

MYDŁO OD ŁUPIEŻU

wplywające jednocześnie korzystnie na porost włosów, przyrządzone podług przepisu **Dra Lustra** z Krakowa, specjaliści kosmetyki lekarskiej i chorób włosów.

BAY-RUM „TLEN“

znakomity środek do nacierania skóry głowy.

MYDŁO ALKALICZNE

zastosowane do cery tłustej, połyskującej — skłonnej do węgów i pryszczy, przyrządzone podług wskazówek **Dra Lustra**. Pod wpływem mydła alkalicznego staje się skóra biała i gładka.

MYDŁO NEUTRALNE

do pielegnowania twarzy i rąk, przyrządzone ściśle podług przepisu **Dra Lustra**.

Woda do ust **Dra Napoleona Cybulskiego**, Prof. Wszechn. Jagiellońskiej.

WSZELKIE ŚRODKI OPATRUNKOWE

polecą

LWOWSKA FABRYKA CHEMICZNA

„TLEN“

LWÓW-ZAMARSTYNÓW

10 medali złotych i odznaczeń, w tem medal złoty z Wystawy Przyrodniczo-lekarskiej w Krakowie 1900 r.

Pension w willi „**Maryla**“

Jaremcze — Galicya.

Od 1-go maja do wynajęcia wygodnie urządzone pokoje z werandami do słońca, z całodziennem utrzymaniem, na żądanie z pościelą. Kuchnia wyborowa, zastosowana do poleceń lekarza.

Uroczą górską miejscowość, stacya kolei, poczta, telegraf. Kąpiele w Prucie. Zakład hydropatyczny.

Adres zamówień: **Jaremcze, Bobrowska.**

Pierwsza krajowa Fabryka instrumentów muzycznych dętych, smyczkowych i mechanicznych

Franciszek Niewczyk

Lwów, ul. Czarneckiego 10.

Mam zaszczyt donieść, że moją od lat 21 istniejącą fabrykę przeniosłem z **Poznania do Lwowa** i polecam mój bogato zaopatrzony magazyn różnorodnych instrumentów muzycznych dętych, smyczkowych i mechanicznych. Ceny bardzo niskie. Naprawy uskuteczniam najdokładniej.

Ilustrowane cenniki franko.

W KRYNICY WILLA „POD WISŁĄ“

pensjonat E. Burzyńskiej, wdowy po profesorze Uniwersytetu. Wewnętrzne urządzenie budynku zapewnia wszelkie wygody. Kuchnia prowadzona jest wzorowo. Do utrzymania życia towarzyskiego służą liczne rozrywki, do wspólnego zaś użytku gości salon z fortepianem, czytelnia gazet i biblioteka. Młode panienki przybywające bez osób starszych, znajdą tu zawsze troskliwą opiekę.

W maju i czerwcu ceny znacznie niższe.

OJCÓW

**Zakład leczniczy dla chorych
nerwowych.**

Ścisły internat przez cały rok otwarty, dwóch stałych lekarzy. Wodolecznictwo, gabinet elektryczny — mechanoterapia, gimnastyka, wody mineralne.

Pocztą i telegraf w miejscu. — Odległość od Krakowa przez komorę Szyce 17 kilometrów.

Umysłowo chorych lecznica nie przyjmuje.

Dyrektor lecznicy:

Dr. St. Kozłowski.

Bazar Zakopański

(Kamil Baum)

ZAKOPANE — KRUPÓWKI L. 31.

najstarsza chrześcijańska firma
zaopatrzona w przybory do szycia, malowania, pisania i toaletowe.

WIELKI WYBÓR

Rzeźb zakopiańskich, Ciupag
drewnianych i żelaznych wyrobu fabryki
Braci Bartik.

Cenniki fiaków rozdaje firma **bezpłatnie.**

Krynica.

Z. WRZEŚNIEWSKI

HANDEL

Towarów galanteryjnych i modnych.

Ceny niskie

i w każdym sezonie jednakowe.

WYPOŻYCZALNIA KSIĄŻEK.

WAGA OSOBOWA

typ karlsbadzki.

! RUBLE !

przyjmuję po kursie dziennym.

RABKA

najsilniejsza solanka jodo-bromowa.

500 kroków od stacji kolejowej, otoczona wokoło górami karpaczkimi, odległa **3 godz.** jazdy **koleją od Krakowa, 1½ godz. od Zakopanego**, odznacza się znakomitą klimatem górskim. Wzniesienie 530 metrów nad poziom morza.

Cztery źródła: **Maryi, Rafaeli, Kazimierza i Krakusa**, obfitują w solankę jodo-bromową (chlorku sodu 23.00, jodku sodu 0.049, bromku sodu 0.078 na 1000 wody). Środki lecznicze: **picie wód i kąpiele solanko-jodowe, okłady z solanki i z mułu źródłanego, kąpiele borowinowe, hydroterapia, gimnastyka lecznicza, mięsienie.**

Wodociągi. — Kanalizacja. — Zakład i mieszkania oświetlone elektrycznie.

Park obszaru 50 morgów, zdrenowany. W łazienkach wanny porcelanowe, marmurowe, emaliowane, metalowe i drewniane. Ceny kąpiele mineralnej od 1 do 5 koron. Domy zakładowe mieszczą przeszło 350 pokoi, od najskromniejszych do zbytownie urządzonych, w cenie od 1.80 do 5 koron dziennie z usługą i oświetleniem elektrycznym. Na żądanie cała pościel za 50 groszy dziennie. W każdym domu znajdują się kuchnie. Kaplica w Zakładzie. Urząd pocztowy i telegraf w miejscu. Restauracje pierwszorzędne. Pensjonat dla osób dorosłych i osobny pensjonat dla dzieci. Sala balowa, czytelnia dzienników, wypożyczalnia książek, stała orkiestra i t. p. — **Sól rabczańska**, lecznicza, jodo-bromowa do kąpiele w domu, w oryginalnych pudełkach 1 kg. po 2 kor. 40 gr. Do nabycia we wszystkich aptekach i składach wód mineralnych.

Wszelkich wyjaśnień udziela:

Zarząd zdrojowy w Rabce, oraz Dr. Supiński, lekarz zakładowy.

Wodociągi

dla miast, gmin, folwarków, **zakładów kąpielowych**, fabryk, ogrodów, gmachów publicznych, domów prywatnych i t. d.

Poszukiwanie i uchwycenie źródeł. — Wiercenie studzien. Ustawianie pomp. — Instalacje domowe z klozetami, łazienkami i t. d.

projektują i wykonują

inżynier Leonard Nitsch i Spółka, Kraków, ulica Kolejowa Ł. 18.

Najlepsze referencje z dotychczas wykonanych robót. — Kosztorysy bezpłatnie.

Centralne Ogrzewanie

wszelkich systemów

i Wentylacje

Łaźnie — Mechaniczne Pralnie i Suszarnie i t. d.

Wyrób i główny skład u Karola Jahra, apteka w Krakowie.

Zamiast Tranu, Jodu, Żelaza!

Pastilli Jodo-Ferrati comp. „Jahr“

Przetwór leczniczy składający się: z Kali jod 0.05 Ferratin 0.10 Calc. glycer. phosph. aa. 0.10 o przyjemnym smaku, wzmacniający, podniecający łaknienie, przyczyniający się do pomnożenia ciałek krwi i rozrostu kości.

Pastilli Jodo-Ferrati comp. „Jahr“ polecane są z dobrym skutkiem przy blednicy, niedokrewności i jej następstwach, zółtach, rachitis i t. p.

Dawka dzienna: dla dzieci 2—4 sztuk, dla dorosłych 6—9 sztuk.

Tylko w oryginalnych pudełkach zawierających 24 szt.

Cena 2 koron 50 hal.

— Składy we wszystkich aptekach. —

APTEKA w KRYNICY

H. Nitribitta

w domu „pod Orłem“, tuż obok deptaku,

zaopatrzona w najświeższe środki lecznicze, przetwory uniwersalne — przyrządy ginekologiczne i gumowe, utrzymuje na składzie wszelkie wody mineralne naturalne i sztuczne, wina lecznicze itp. Wyrabia odznaczony na wielu wystawach i polecany przez Świątą Komisję przemysłową.

WYCIĄG IGLIWIOWY

używany jako dodatek do kąpiei.

Pastyłki krynickie i Olejek sosnowy.

TOMASZ BUJAS

koncesjonowany majster murarski

w Krakowie, ul. Stachowskiego 21.

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres budowlany z materiałem i bez materiału.

Poleca się PP. Inżynierom i Architektom jak również P. T. Obywatelom.

APTEKA

i laboratorium chem. farmac.

EUGENIUSZA MATULI

w Radomyślu

poleca swe znane i ogólnie zalecane własne wyroby lecznicze P. T. lekarzom:

Sapomenthol

dla reumatyków, w cierpieniach stawów, kości, mięśni, lumbago, ischias, nerwobólach, po złamaniach, zwichnięciach itp. Wypróbowany na Klinice Wiedeńskiej z korzystnym wynikiem (Medic. Blätter 45. 1904), przez pp. lekarzy ogólnie zalecany. Miły w użyciu. W słoikach po cenie kor. 1.40 i 5, do nabycia w aptekach.

Stomachin

(jako Stomachicum)

wzmacnia, ułatwia trawienie, zwiększa bezpośrednio apetyt. Nie zawiera spirytusu, tylko Cognac francuski. Cena 2 kor. i 4 korony za flaszkę. Działa zbawiennie przy Hyperemesis gravidarum.

Ferrophosphat

(Syr. ferr. hypophosphor. cmp.)

zastępuje zagraniczne jak Fellov, Syrup Dra Eggera itp. Przy niedokrewności, krzywiczy, neurastenii, w cierpieniach narządu nerwowego, jako tonicum itp. Cena 2 kor. za flakon 250 gr. Wydawanym bywa jedynie na przepis lekarza.

Elixir. Condurango cmp.

polecany w niedomogach wydzielniczych na różnym tle. Cena kor. 2.40 za butelkę 250 gram.

Przepisując uprasza się zawsze dodawać: „Original Matula“.

Ważne dla letników!

Fabryka WÓZKÓW dla dzieci

poleca

Krzesła składane (leżaki) i Szezlągi bajecznie tanio.

Ilustrowane cenniki franko.

A. KONIEWICZ, Lwów, Batorego 12.

Reim i Spółka

Rynek 37, KRAKÓW, Linia A-B

polecają:

Lawn-Tennis, Krokiety, Kule i Kęgle, Hamaki, Piłki gum., Piłki nożne, Huśtawki ogrod., Przyrządy gimn., Przybory do rybołówstwa

Necesery, Flaszki i Kubki do podróży, Wanny i Miednice gumowe, Gąbki, Kapelusze do kąpeli, Pantofelki, **Lakiery, Kremy i Pasty do bućków**, Środki do czyszczenia plam, **Lakiery na kapelusze.**

Story i Żaluzje do okien.

Soxlefy do sterylizowania mleka.

PERFUMY, MYDŁA, PUDRY z pierwszorzędnych fabryk. Wody kolońskie, Wody toaletowe, Środki kosmetyczne, Szczotki, Grzebień i lusterka.

Nowe cenniki na żądanie darmo i oplatnie.

KAWIARNIA FRANCISZKA SAUERA

w Krakowie, Szczepańska L. 1, I. piętro. Telefon 350.

Czytelnia zaopatrzona w najrozmaitsze pisma krajowe i zagraniczne. Salon damski w stylu roccoco. — 3 bilardy. — Sale do gier towarzyskich. — Bufet zaopatrzony w najlepsze i prawdziwe trunki, usługa szybka i rzetelna.

— Zakład otwarty do godziny 3-ciej w nocy. —

ZAKŁAD REPRODUKCYI FOTOTECHNICZNEJ T. JABŁOŃSKI i SPÓŁKA

w Krakowie

ul. Franciszkańska L. 4.

Znacznie rozszerzony przez wprowadzenie najnowszych urządzeń technicznych, podejmuje się wykonania wszelkich klisz na miedzi, mosiądzu lub cynku, mających służyć do ilustracji wydawnictw naukowych, artystycznych, oraz do wszelkich publikacji przemysłowych, reklamowych (ogłoszenia, cenniki, marki ochronne itd).

Istniejący przy powyższym Zakładzie

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY

wykonywa

wszelkie prace w zakres artystycznej fotografii wchodzące.

Rządowo uprawniona
FABRYKA WÓD MINERALNYCH SZTUCZ. i SPECYAL. LECZNICZYCH
POD FIRMA

K. RZĄCA i CHMURSKI

w Krakowie, ul. św. Gertrudy L. 4,

wyrabia pod kontrolą Komisji przemysłowej Tow. Lek. Krak. polecone przez to Towarzystwo

— WODY MINERALNE —

odpowiadające składem chemicznym wodom; Bilińskiej, Gieshueblerskiej, Selterskiej, Vichy, Maryenbadzkiej, Homburg, Kissingen, tudzież specjalne lecznicze, jak: litową, bromową, jodową, żelazistą, kwaśną oraz wody mineralne normalne z przepisu prof. Jaworskiego.

Sprzedaż cząstkowa w aptekach i drogueryach. Cenniki na żądanie franco.

Główny skład dla Lwowa w aptece J. Wiewiórskiego, Halicka 5.

Osobliwe przybory toaletowe poleca

WISKIDA

— Kraków, Plac Maryacki. —

Prospecta na żądanie.
Schampoing Petrole do mycia włosów.
Proszek bezbarwny odłuszczejący do pielęgnowania włosów.
Czepki franc. do układania włosów.
Ang. podkłady do nowych fryzur.
Sławne brzytwy Carara.
Cologne russe 1flr 7 kor.
Hennollna przywraca kolor uzdrawiając włosy siwiejące.

Prospecta na żądanie.

ANTONI LARISCH

Kraków, Szewska 19.

Największy Skład
Aparatów i Przyborów
fotograficznych.

Towary zawsze świeże
z powodu wielkiego obrotu

Wysyłki na prowincję od-
wrotną pocztą.

Ceny niższe od
fabrycznych.

Cennik gratis.

Zakład ortopedyczny

Dra V. CHLUMSKY'EGO

Docenta Uniwersytetu Jagiellońskiego

w Krakowie, Mikołajska 28. — Telefon Nr. 540.

Leczenie skrzywień kręgosłupa i kończyn, chorób stawowych, gimnastyka lecznicza, masaż, aparaty Zanderowskie, leczenie gośćca i chorób stawów gorącym powietrzem. Aparaty Roentgenowskie. Kursa masażu dla lekarzy. Własny wyrób ortopedycznych przyrządów w szczególności według syst. Hessinga, wyrób gorsetów, pasów brzusznych, bandaży przepuklinowych. Zakład otwarty cały rok i prowadzony tylko przez lekarzy.

LUBIEŃ

Zakład zdrojowo-kąpielowy i hydropatyczny
w pobliżu Lwowa.

Najsilniejsze **wody siarczane** na kontynencie. Kąpiele siarczane, siarczano-gazowe, kąpiele gazowe, jak w Nauheim i borowinowe. Leczenie elektrycznością, masażem i gimnastyką.

W Lubieniu leczą się ze znakomitą skutkiem: Reumatyzm stawowy i mięśniowy, nawet najwięcej zastarzałe formy, najpoważniejsze ischiasy i nerwobóle, artrytyzm, obrzęki po złamaniach i zwichnięciach, choroby nerwowe, zapalenia okostnej stawów, choroby skórne i kobiece.

Sezon trwa od 20-go maja do końca września. Mieszkanie wygodne już od 1 K. dziennie. Restauracja tania i dobra. Kąpiele po Kor. 1-20, 1-40 i 1-60, borowinowe 3 Kor. Dla ubogich znaczne opusty.

Stacja kolejowa, poczta, telegraf i apteka w miejscu. Do każdego pociągu omnibus za 20 hal. od osoby. Łazienki centralnie ogrzewane.

Lekarze zakładowi: **Dr. Ksawery Obmiński**
i **Dr. Antoni Mikolasek.**

Wszelkich objaśnień udziela odwrot. ie

Zarząd kąpielowy.

ZAKŁAD DLA LECZENIA CHORÓB KOBIECYCH

pod kierunkiem

Dr. M. Cerchy i Dr. T. Piotrowskiego
Kraków, Podwałe 12.

Leczenie spraw zapalnych, zwłaszcza przewlekłych około- i przymaciczych, zmian chorobowych w przydatkach i mięszu macicy, niedokształtu macicy, zaburzeń w miesiączkowaniu, nadmiernego otłuszczenia brzucha, niedowładu jelit. Leczenie gorącym powietrzem (met. Bier-Polano), długotrwałe gorące irygacje, ułożenie na równi pochyłej (planum inclinatum) z równoczesnym obciążaniem zewnętrznym i wewnętrznym (kolpeuryza powietrzna i ręciovą), mięsienie mechaniczne, gimnastyka lecznicza (met. Thure-Brandt), mięsienie elektryczne, zastosowanie lecznicze prądu elektrycznego (met. Apostoli), galwanizacja, faradyzacja, elektroliza, kateforeza.

Zakład otwarty od 8—12, 4—6 i prowadzony tylko przez lekarzy.

Nowy Zakład wodoleczniczy

- specjaliści chorób nerwowych -

Dra Kupczyka

Kraków, ul. Szujskiego 11 (róg ul. Rajskiej),
otwarty przez cały rok.

Zabiegi wodolecznicze, masaż, elektryzowanie, gorące kąpiele powietrzne, kąpiele z kwasem węglowym, kąpiele elektryczne, inhalatorium.

Leczenie dyetetyczne, tuczne. ☞

Pokoje dla chorych. — Wzorowe urządzenia.

Wskazania: Choroby układu nerwowego, żołądka i jelit, cukrzyca, skaza moczowa, otyłość, niedokrewność itd. Choroby dróg oddechowych.

SANATORYUM DLA CHORYCH PIERSIOWO

Dra K. DŁUSKIEGO w Zakopanem

otwarte przez cały rok.
Wspaniały widok na Tatry.
Lasy świerkowe.

Wystawa wszystkich pokoi
południowa.

Obszerne leżalnie dla leczenia
klimatycznego.

Wzorowe urządzenia pod
względem higieny.

Oświetlenie elektryczne.

Kanalizacja, windy, kąpiele
i natryski.

Ogrzewanie centralne.

Wodociąg zimnej i gorącej
wody na wszystkich piętr.

Cena całkowitego utrzymania wraz z opieką lekarską wynosi 9 K. dziennie, pokoje od 2 K. dzien.

Powozy na zamówienie do
pociągu.

Poczta, telefon i telegraf
w Zakładzie.

Dr. ARTUR FROMMER

b. długoletni I. sekundarysz oddz. chirurgicznego szpitala
św. Łazarza, ordynuje

w Krakowie, ulica Radziwiłłowska L. 31, Nr. Telefonu 81
od godz. 3 do 4 po południu.

Zakład Roentgenowski

zaopatrzony w najnowsze przyrządy do prześwietlania i foto-
grafowania, oraz do leczenia chorób skórnych.

Dr. Emil Münz

b. sekundarysz oddziału chorób skórnych i wenerycznych szpitala
św. Łazarza w Krakowie

ordynuje w bieżącym sezonie

w Cieplicach Trenczyńskich

(Haus Ucnay — Hauptplatz 90).

Dr Józef Liebeskind

ordynuje w sezonie letnim

w Marienbadzie — „Haus Kronprinz“.

Zakład ortopedyczny

Docenta chirurgii Uniw. lwowskiego,

Dra A. GABRYSZEWSKIEGO

we Lwowie, plac Maryacki L. 10. Telefon Nr. 687.

Leczy: garby, skoliozę, choroby stawów, zboczenia bio-
drowe (lux. cong. coxae), przykurczenia, porażenia, pes equi-
novarus itp., masażem, gimnastyką, elektrycznością i me-
chanoterapią.

Przyrządy oryginalne szwedzkie (Eckstranda w Stock-
holmie), Przyrządy oporowe, wahadłowe i rozpędowe
(Knohe et Dressler Beely, Stoffa).

Od 20 czerwca do końca sezonu ordyn.
w Iwoniczu
jako lekarz zakładowy.

Dr. Józef Dukiet

ordynuje jak zwykle

W RYMANOWIE.

Zakład dla leczenia gorącym powietrzem

(met. Bier-Polano, 100—150° C.)

i długotrwałymi gorącymi przestrzykiwaniami
pod kierunkiem

Dra Ebersa i Dra Lewickiego

w Krynicy, willa „pod Koroną“

Wskazania: Goście stawowy i mięśniowy, nerwobóle, dna,
wysięki około- i przymaciczne, brak miesiączki, niedokształt-
macyi itd.

Dr. Zygmunt Wąsowicz

ordynuje jak w latach poprzednich od 15-go maja

W KRYNICY.

Zakład dentystyczny

Dr. med. J. SYROPA

Kraków, plac WW. Świętych 10 (naprzeciw Magistratu).

Korony złote, zęby sztuczne bez podniebienia, mostki
stale osadzone.

Lekarz chorób kobiecych

Dr. Julian Aronsohn

ordynuje od 15. maja jak w latach poprzednich
w Krynicy (willa Krakusa).

Dr. Tymoteusz Piotrowski

ordynuje jak w latach ubiegłych jako lekarz
zakładowy

W ŻEGIESTOWIE.

Dr. E. Damański

lekarz klinik i szpitali lwowskich

ordynuje jak w latach poprzednich
W IWONICZU.

Dr. S. Lanes

ordynuje jak w latach poprzednich

w Iwoniczu „Kółko rolnicze“.

Szczawnica willa „Alma“

Dr. Edward Żuliński

z Meranu.

ordynuje przez cały sezon letni do 10-go września.

Dr. Józef Zanietowski

ordynuje w bieżącym sezonie

w nowo otwartym Zakładzie wodoléczniczym
Wisła, Śląsk austr. — stacya kolej. Ustroń.

Dr. Bogusław Trzeciński

ordynuje jako lekarz zakładowy

W Swoszowicach.